

Yerbilimleri Dergisi'nde (2004, Sayı 30, 129-134) yayımlanmış olan “Arazide bir fay yüzeyinin kayma yönünü saptamada kullanılan ‘elle dokunma’ yönteminin geçerliliği” başlıklı makale ile ilgili tartışmaya yanıt

Reply to the discussion on the paper entitled “Validity of the ‘rubbing’ method for the field determination of the shear sense of a fault surface” published in Yerbilimleri (2004, No. 30, 129-134)

M. Tekin YÜRÜR

Hacettepe Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 06532 Beytepe, ANKARA

Geliş (*received*) : 21 April 2005

Kabul (*accepted*) : 03 May 2005

Ülkemiz yerbilimcilerinin arazi çalışmaları sırasında gözlemledikleri fay yüzeylerinin kayma yönlerini saptamada sıklıkla başvurdukları “elle dokunma” yönteminin geçerliliği eleştiri yazısında belirtilen makalede ele alınmıştır. Bu makalede, bir yol düzeltmesi çalışmasında oluşan yapılarla Ankara çevresinde gözlemlenen fay yüzeylerinden örnekler sunulmuş, elle dokunma ile saptanan yönün yanlış olduğu gösterilmiştir. Söz konusu makaleye yapılan eleştiride ise, fay yüzeyleri üzerinde rastlanan yapıların dikkatlice incelenmesi gerektiği belirtilmiş, şekiller ve arazi örnekleri ile bir çalışmada elde edilen tüm verilerin dikkate alınarak kayma yönü konusunda bir karara varılmasının uygun olduğu ifade edilmiştir. Fay yüzeyinin kayma yönünü basitçe elle dokunarak saptama yerine, önerilen ve analitik olan bu yöntem tamamen katılmaktayım. Tartışmada, fay yüzeyinde gelişmiş olan mineral dolgularının (kalsit, silikatlı mineraller, amyant gibi minerallerle dolmuş) elle dokunularak fay yüzeyinin kayma yönünü belirlemede kullanılabileceği önerilmektedir. Fay yüzeyinin sadece tek bir tektonik evre geçirdiği durumlarda bu öneri doğrudur, ancak araştırmacının fay yüzeyini değil de, fay yüzeyi üzerinde gelişmiş ve ikincil bir yapı olan mineral dolgusunu incelediğini ve fay hareketinin tek fazlı olduğunu bilmesi gerekir. Bu anlamda da tartışma yazarı ile hemfikir olduğum konu, incelenen yapıların ne olduğu ve neyi belirttiğinin iyi bilinmesi gerektiğidir. Sonuç olarak, arazi çalışmaları sırasında fay düzlemlerinin kayma yönünün saptanması sırasında, fay kırığına ait yapıları incelemeyen elle dokunma şeklinde yürütülen bir işlem yerine gerek tarafımdan, gerekse kısmen tartışmacı tarafından önerilen ve analitik temeli olan yapısal yöntemlerin kullanılması gerekmektedir.